

brzo, kako se je npr. doznalo da je iz Rima brzojavno odobrena odluka njemačkih biskupa koji su zasad propisali da se poslanica i Evanđelje u Misi s pukom čita ili pjeva samo u prijevodu Schotta (benediktinca iz Beurona) ili Bomma (benediktinca iz Maria Laach). Tim je vrhovnoj upravi Crkve vrlo mudro pridržano pravo konačnog veta koje će zapriječiti bilo kakve nepravilnosti.

Kad je spomenut njemački primjer, dobro je znati da su njemački biskupi za svećenike, kojima biskup iznimno dozvoli moljenje časoslova na narodnom jeziku, odredili prijevode Schenka, Parscha i Stephana. Mi sličnog prijevoda cijelog časoslova nemamo i za taj će trebati čekati nov preuređeni časoslov s novim latinskim prijevodom psaltira (koji neće biti ni onaj Vulgate kako ga još mole mnogi stariji svećenici, ni onaj Bibličnog instituta kako ga moli većina mladeg klera, nego napravljen prema čl. 91 a 1. 2. Uredbe o svetom bogoslužju, a taj će po svoj prilici biti kombinacija prijevoda Vulgate i Bibličnog instituta). Međutim bi naši biskupi mogli bez sumnje odobriti da pjevanjem iz Vlašićeva »Bogoslužbenika«, kako se po našim primorskim mjestima hvalevrijedno pjeva s pukom Jutrenja na veće blagdane, a još češće Večernja, udovoljavaju svećenici svojoj obavezi moljenja časoslova prema čl. 101 § 3 saborske Uredbe. Ta bi odluka naših biskupa sigurno bila u Rimu odobrena, pogotovo kad bi se reklo da mnoge od tih psalama u tom prijevodu zna naš puk napamet, što je možda jedinstven slučaj na svijetu i o kojoj činjenici treba voditi računa kod novog prevadanja psalama na hrvatski liturgijski jezik. Nitko nema tradicije koju imamo mi, a svaka se pametna obnova, pogotovo na liturgijskom polju, izvodi na zdravom temelju stoljećima uvriježenih tradicija. Krajevi koji tih tradicija nemaju, nemaju prava brisati ih drugima i nametati im posve nova rješenja koja se tek imaju uvesti. Ne smije se to radikalno činiti ni u ime problematičnog jezičnog čišćenja, kad znamo da i u profanu književnost najnoviji Pravopis pripušta mnogo provincijalizama (npr. i u Dalmaciji sve rjeđe riječ »predika«). Da se dakle ne dogodi kao renesansnoj redakciji erkvenih himana, koja se sada poslije 400 godina ima ispraviti na temelju čl. 93 saborske Uredbe, ili kao gore spomenutom najnovijem latinskom prijevodu psaltira.

Svakako smo svi vrlo zahvalni za autentično izdanje apostolskog pisma »Sacram liturgiam« i ne žalimo što je do njega došlo. Tako će se sigurno više paziti, da svi slijedeći dekreti posve tačno odgovaraju velikodušnoj i dalekovidnoj saborskoj Uredbi o svetom bogoslužju, koja je veliki dar Duha Svetoga našem vremenu.

o. M. K.

ZUPSKE SESTRE

Praktično je nemoguće tražiti od ženskih redovničkih službi, osobito danas, gdje one nemaju nikakvih posjeda, a obično ni nikakvih stalnih dohodaka, da na župama djeluju »gratis«, odnosno da rade i služe samo za stan i za hranu. I za njih valja,

»ex paritate rationis«, primijeniti onu, tako ljudsku i realističnu Apostolovu maksimu: »Quis militat suis stipendiis unquam« (1. Kor. 9, 7.). Mora se družba nekako indemnirati, kako bi mogla sestru odijevati, opskrbiti ih u bolesti i starosti, snositi troškove njihovih putovanja, školovati svoj podmladak, uzdržavati svoje centralne institucije, proširivati svoje djelovanje. Jedan od sporednih motiva, radi kojih danas forsiramo župske sestre, jest i opstanak, odnosno financiranje, ženskih redovničkih družbi u novim prilikama.

To se zna, sestre, odnosno njihova starješinstva, ne će u tom pogledu postavljati nikakvih pretjeranih zahtjeva. Nijesu »župske sestre« nikakvo tečevno poduzeće. Nijesu one privredna, nego apostolska djelatnost. A zakon je apostolata nesebičnost i materijalni desinteresman. Uostalom, tradicija je katoličkih ženskih redova uvijek bila takva. Da puno daju, a malo traže i primaju. Da žive od siromaštva i Providnosti. Nikada ne će sestre doći župnika skuplje nego lajička posluga, osim, dakako, u pitanju broja. Ali zato će njihov broj donijeti kamate druge vrste: moralne, duhovne, pastoralne. A i materijalne: barem u toliko, što će u crkvi i u župskom stanu biti savršen red i što će sve biti u sigurnim i povjerljivim rukama, a župnik ne će nikada biti u opasnosti, da posve ostane bez pažnje, bez njege, bez pomoći, ili da postane plijen potkradanja, izrabljivanja i ucjene. Ni u slučaju kakve krize. Ni u slučaju bolesti.

Pojedinosti su sa toga područja stvar sporazuma i dogovora: usmenog ili, bolje i sigurnije, pismenog. Po mogućnosti jasnog i detaljnog, da kasnije ne bude prigovora ni s jedne strane. I ovdje vrijedi ona: »Clara pacta — boni amici!«

Zatezanja s isplatom i samovoljnog zaduživanja i kreditiranja na račun sestara ne smije, dakako biti. Tko nije u stanju da sestre plaća, neka ih ni ne zove! A ne smije biti ni prevelikog primitivizma u hrani i namještaju sestara. Ono potrebno i običajno moraju imati: i od pokućstva, i od posteljine (i zavjese kod postelja); i to na račun župnika, odnosno župe. A zna se, što se u tom pogledu smatra uzualnim. Od sestara se ne može tražiti, ni da gladuju, ni da žive siromašnije, nego što žive po svojim samostanskim kućama. U principu treba da jedu, što jede i župnik, a u pojedinostima najbolje se je prilagoditi, — za njih, — njihovim malim željama. Gdje ima obilno kruha, mlijeka i maslaca, — a na selu ga obično ima, — ne će se sestre lako tužiti.

Hoće li sestre biti i socijalno osigurane, to valja ostaviti ocjeni uprave dotične redovničke ženske družbe. Kolikogod taj sistem osigurava sestre za starost i donosi im osobnu prednost zagaraniranog, pa dijelom i besplatnog, liječenja i oporavka, toliko je odiozan sa stanovišta redovničke discipline i siromaštva, jer individualizira dohotike sestara i uvodi ih u kušnju, da afontiraju zajednici.

Nije, uostalom, glavno pravna forma; glavno je princip lojalne naknade.

Djelokrug

Dvije stvari dolaze ovdje u obzir. Dužnosti sestara, — i one materijalne prirode: u kućanstvu i gospodarstvu, — moraju biti fiksirane. I — one moraju, kod župskih sestara, uključivati i neko duhovno, župsko, pomoćno-pastoralno, djelovanje. Bez toga, rekli smo već, »župske sestre« ne bi bile ni »sestre«, ni »župske« sestre, nego kuharice, kućanice, služavke, kućne pomoćnice, u redovničkom odijelu.

Važno je i prvo. Nema smisla »kupovati mačka u vreći«, ni »praviti račun bez krčmara«. Ljudi su već takvi, da svatko na probleme gleda drukčije, a svatko je i sklon, da svoja shvaćanja nameće drugome, ali i da njegove obaveze tumači u svoju korist, a na njegovu štetu. Ako ugdje, među duhovnim osobama, fizičkim i moralnim, nema mjesta spekulaciji ni nadmudrivanju. Valja biti lojalan, pa unaprijed jasno reći, i šta se traži i šta se obećaje i nudi. U ugovoru treba pobrojiti sve, što su sestre dužne raditi u župskom stanu i u kućanstvu, ali i izrijekom isključiti ono, što se želi isključiti. I toga se onda valja držati. Nesmiju se, samovoljno ni jednostrano, sestrama namećati nove obveze. Ne smije župnik, na svoju ruku, proširivati bazu njihova rada. Pomno se tu valja čuvati svake silovitosti i diktovanja.

A drugi je momenat još važniji. On je, po našem mišljenju, bitan. Djelokrug župskih sestara ne smije nikako biti i ograničen samo na kućanstvo i ekonomiju. To bi degradiralo njihov ugled i značenje. To bi ih pomalo i ponizivalo i oduzelo im oduševljenje za rad. Sestre moraju biti svijesne, da odlazeći na župu izlaze na apostolski teren i da tim Crkvi pomažu, ne samo indirektno, nego i direktno. One moraju znati, da se žrtvuju i da ostavljaju svoj redoviti, samostanski život iz većih zajednica Bogu za ljubav, iz viših pobuda, iz želje, da služe jednom velikom nadnaravnom idealu: radi dobra duša, radi slave Božje. Da su, kad odlaze na župu, pozvane na više, a ne

na manje. Da liđu u neku vrst »misijsa«. Da na župi mogu, budu li dobre požrtvovne, još više zaslužiti i još više ugoditi Kristu, nego kad su u svom, velikom, samostanu.

Župnik će im to i omogućiti. Dovodit će ih sustavno u kontakt sa župom i sa župljanima. Tražit će im, upravo, posla sa toga područja. I kuharici. I vrtlarici. Sve one moraju živjeti sa životom župe. Svaka je pobožnost u njoj i njihova. Svaka svetkovina i njihova. Svaka akcija i njihova. Svaka kampanja i njihova. Svaka duša i njihova. Sudjelovat će u svemu tomu. Radit će za sve to. Aktivno će i suosjećati i surađivati s općinom vjernika: i u crkvi i izvan crkve. Bit će najrevnije vjernice i članice župe. Oduševljavat će i povlačit će i druge za sobom svojim dobrim primjerom. Predobivat će svakoga, s kim dolaze u kontakt, za vjerski život, za kršćanske moralne ideale, za apostolat. Svaka sestra mora biti župski aktivista, a još više župski molitelj. Župnik će ih uvijek upozoravati, da se mole i žrtvuju. I kazivat će im, za što da se mole i žrtvuju. I konkretno; i u pojedinačnim slučajevima. Za ovoga bolesnika, za ovoga grešnika, za ovu župsku potrebu, za uspjeh ove ili one pastoralne akcije: misijsa, konferencija, vjeronaučne kampanje, korizmenih ispovijedi, trodnevnice i devetnice, pribiranjia novih pretplatnika na katoličke časopise i na katoličku štampu. Osobito će im stavljati na srce najlakši i najprirodniji njihov apostolat: onaj među ženskim svijetom. Ne smiju župske sestre biti prema ženama u župi previše skućene i povučene: mogu im pristupiti s apostolskom slobodom; samo ako imaju dobru namjeru i ako svijesno nastoje, da svojim kontaktima sa ženama i djevojkama dadnu izrazito religioznu intonaciju; da to ne bude časkanje o svjetskim stvarima i društvenim novostima i senzacijama, nego razgovor, koji ima za jedinu stvarnu svrhu da ženske duše, s kojima se sestre u župi sreću, učini plemenitijima i boljima. Kršćanski plemenitijima i boljima.

A po sebi se razumije, da će nekoje sestre na župi biti i profesionalno uposlene u pomoćnoj pastvi. Na svakoj, i najmanjoj, župi bit će sestre barem u sakristiji i na koru: držat će crkvu uvijek čistu i ukusno okićenu, popravljat će i obnavljat će crkveno ruho, sudjelovat će i pjevat će kod funkcija i procesija, brinut će se za red, vodit će i nadzirat će djecu. Može im župnik povjeriti i dijeljenje milostinje siromasima iz kasiće sv. Ante. Može ih slati i k bolesnicima. Gdje ima za to i kvalifikovana sestra, — kad su tri, morala bi barem jedna od njih biti školovana, može ona voditi i katehizaciju djece i djevojaka (uz svećenikovo vodstvo i nadzor), okupljati i odgajati

djevojke sa kora, davati pouku zaručnicama, vježbati djecu u prigodnim deklamacijama i pjesmama, sastavljati im govore kod prve sv. Pričesti, kod krizme, kod mladih misa i jubileja, ispisivati natpise i oglase, sređivati arhiv, voditi župsku kartoteku, pa dijelom i kancelariju, osobito u župnikovu odsustvu, brinuti se za pretplatu, nabavu, reklamu i prodaju katoličke štampe i devocionalija, katalogizirati župsku knjižnicu i izdavati iz nje knjige, prepisivati i umnažati dionice i note misa i crkvenih pjesama, bilo za pjevače, bilo za puk, a još koješta drugo ove vrsti. A kod svega toga će joj i druge njezine susedre pomagati, kad treba i koliko treba, u granicama svojih mogućnosti i sposobnosti. Župske sestre, za razliku od sestara iz njihovih vlastitih kuća, imaju prema svemu tome i neku formalnu, specifičnu, profesionalnu, obvezu.

Ne znači to, dakako, da će sestre naprosto zamijeniti župnika ili kapelana. Ne će ih ni poslati u mirovinu i ograničiti im dužnosti samo na misu, propovijed i sakramente. Nijesu sestre rasterećenje svećeničkoj službi, nego upotpunjenje. Nijesu simplifikacija duhovne pastve, nego njezino proširenje i intenzifikacija. Što je više sila na župi, to više mora biti i pastoralne, apostolske, akcije, i rada, i reda, i sistema.

Kompetencije i odnosi

Možda je s te strane, — sa strane kompetencije i međusobnih odnosa, problem župskih sestara još najdelikatniji. Nije tada više u župi samo jedan faktor, koji ima svoja prava i aspiracije. Sada su dva. Valja ta prava nekako ujednačiti i harmonizirati. Valja, konkretno, uskladiti župnikov autoritet i autoritet reda, nutarnju autonomiju sestara.

A to je nemoguće u sistemu autokracije. Tko hoće da na župi ostane samo on »gazda« i da se sve, i u župskom stanu, ravna samo prema njemu, njegovu ukusu, njegovim potrebama, njegovu raspoloženju, njegovim voljicama i mušicama; tko hoće da ostane potpuno neometan u svojoj komociji, nekoga ne zove sestara. Ili on ne će biti zadovoljan, ili će one biti, bespravne, patnice i mučenice. A s njihovim je redovničkim životom tada gotovo.

Gdje je župnik otmjen, tankočutan, diskretan i, prije svega, duhovan, on će instinktivno pogoditi način i mjeru. Zajednički život i suradnja uvijek su i ograničavanje, i prilagođivanje.

No, to nije svakomu dano. Stoga to valja i kodificirati. A dok se ne kodificira, valja to jasno naglašivati.

Ne smiju se sestre plesti u duhovnu pastvu: direktiva tu mora ostati u rukama župnika. Ni na kakvu samostalnu, a pogotovu opozicionu, akciju nemaju sestre prava. Imaju pravo samo na, razboritu i nenametljivu, sugestiju. Ali, ni župnik se ne smije plesti u sestarske stvari. Nema prava da mijenja njihova redovnička pravila i uzuse, a još manje da od njih sestre »dispenzira«. Imaju one svoju predstojnicu, i svoje više redovničke poglavare. Ni u njihove se eventualne sporove ne smije petljati, a kamoli sebi svojatati pravo, da ih auktoritativno rješava ili presuđuje. Izazvat će tim samo negodovanje i oporbu. Neka sestre to među se sređuju, kako znadu! Sve što župnik ima sestrama reći, mora ići preko predstojnice. Nije nadležan, da pojedine sestre, neposredno citira, apostrofira, disciplinira, osim ondje, gdje faktično vrše neki njegov, pastoralni posao. Nije njegovo, ni da tim on, u kućnim poslovima, određuje djelokrug ili dužnost »in concreto«. Podjela je posla stvar sestara. Za sve to nosi predstojnica, kolektivnu, odgovornost. Na nju župnik postavlja zahtjeve, od nje traži razjašnjenja, preko nje iznosi prigovore. A ne smije, prema sestrama biti ni sitničav, ni nepovjerljiv. Ne smije ništa kućno, — drugo su službene stvari, — pred njima držati pod ključem. Mora im novac za potrebe kućanstva davati mjesečno ili periodički, uz generalni obračun, a ne za svaki dan i za svaku kupovinu napose. Mora gospodarske poslove ostaviti u njihovim rukama i zadovoljiti se samo općim direktivama i nadzorom. Tko ne može biti bez toga, da sestrama daje kulinarske savjete i da im pokazuje, kako se što radi, da im broji, koliko će grumena šećera metnuti u kolače i koliko žlica ulja u salatu, da ih iza svakoga izlaska na trg pita, koliko su za što platili, bolje je, da sam vodi svoje gospodarstvo i sam stiče i štedi svoje dinare, kako zna i hoće. Sestre toga ne vole, i to ih, s pravom, vrijeđa. Ni prigovorati im puno ne smije. Valja da koju i proguta. Nema u životu sasvim idealnih situacija ni na jednom području. Praktični je zakon i imperativ života razumni kompromis među tipovima i ukusima. »Supportate invicem!« (Kol. 3, 13.; Ef. 4, 2.). I, župnik mora štovati sestre: ne smije ih tretirati s visoka, ni s njima zbijati šale, tjerati šegu, sebi za zabavu. Ne smije ih ponizivati ni grditi, a najmanje javno. Ne smije im se rugati, ni grubo s njima postupati i govoriti. Valja da ih zove »sestro«, a ne po imenu i »ti«. Ne smije u njima gledati ni djecu, ni obične djevojke. Crkva im je dala sakralni karakter:

valjâ da ga na njima respektira i u svom njihovom, eventualnom simplicitetu. Ne smije svećenik sebi prisvajati prema njima prava, kojih nemaju ni njihovi poglavari. I u samostanu su one sestre; nijesu ni služavke ni robinje. Ako svijet ne štuje na ljudima njihova ljudskog i kršćanskog dostojanstva, Crkva ga štuje. Nije župnikovo, ni da ih ocjenjuje, po njihovoj redovničkoj vrijednosti i radnoj uporabivosti. Samo posve iznimno smije župnik da ulazi i u pitanje imenovanja, odnosno namještanja, sestara i njihova premještanja. Ne smije ni tu previše tražiti: to je kompetencija redovničkog poglavarstva i njegove diskrecione ocjene. Neka uopće što manje intervenira! A nikada neka ne traži, da mu se dadne jedna određena sestra! To je uvijek odiozno; to uvijek izaziva komentare i sumnje.

Posebno je poglavljje u ovoj stvari distanca. Distanca i s jedne i s druge strane. Intimnosti ne smije biti. Ni prevelike blizine. Ne smiju se sestre u župskom stanu uzimati na isti način, kao župnikova obitelj. On im je šef i duhovni otac; nije brat, a nije ni tatica. Ni u osobne stvari sestara ne treba da se plete. Ne mora o njima sve znati. Ne smije od njih ni tražiti ni primati nikakve nježnosti, ni posebne, osobne, pažnje. A ne smije ni pokazivati, prema bilo kojoj, posebnu naklonost. Sa svima mora biti jednak: prirodan, plemenit, obziran, ali i ozbiljan. Ne treba da se s njima puno šali; ne treba da se s njima zabavlja ni sijeli; ne treba da se s njima igra domina, šaha, društvenih igara; ne treba da s njima sjeda za sto, osim u izvanrednim i rijetkim zgodama. Dosta je, da je on s njima u crkvi i u župskim akcijama; dosta je, da se s njima nađe svaki dan skupa kod zajedničke, kućne, večernje molitve ili krunice. A bila bi prava sablazan i krupna zloporaba, da župnik sa sestrama odlazi u posjete po kućama, da s njima po mjestu šeta, ili da ih, — to bi bilo još najgore, — vozi na motoru. Za župnika u tom pogledu vrijede posve ista pravila kao i za druge svećenike. I na župskim godovima treba da sestre, pa i sa raznih župa, budu za sebe, a svećenici za sebe. Nikada ne smijemo od župskih sestara napraviti drugo izdanje »dvogubih manastira« iz doba dekadence crkvenog i samostanskog života.

No s druge strane ne će župnik, ako je pametan, otići ni u drugi ekstrem, pa da se posve zatvori i izolira od sestara: da bude s njima »služben« i smrknut; da im bude nepristupačan. Mora s njima biti ljubezan i prema njima pažljiv. Mora pokazivati interes i za njihove poslove i uspjehe, i za njihove boli i neprilike, velike i male. Mora ih pohvaliti, kad su se negdje potrudile, namučile, odlikovale. Mora pokazivati, da je svije-

stan usluga, što ih čine njemu i župi, i da zna cijeniti njihove žrtve. Mora se brinuti za njihovo zdravlje i osigurati im njegu i liječničku pomoć, kad su bolesne. I godišnji dopust, u kojoj bilo formi! Mora ih se sjetiti, kad nekamo dalje putuje, kartom ili listom. Mora im o umendanu, velikim svetkovinama i redovničkim slavama prirediti kakvo malo veselje i dati im kakav poklon, u novcu ili u naravi. Mora ih koji put spremati na izlet ili ih povesti sa sobom, kad ide s ministrantima i s crkvenim pjevačima na majalis. Sestre su velika djeca, — moraju, kao djevice i redovnice to i biti, — pa im treba malih, nevinih; radosti, kao sunca.

Osobito će im župnik pokazivati svaku pažnju u duhovnim potrebama. Bit će spreman, da im koji put održi ekshibitu, upozoravat će ih na novosti iz crkvenog i župskog života, brinut će im se za literaturu, osobito asketsku, reći će im prigodice koju pobudnu riječ ili dobar savjet, poticat će ih, da se drže pravila i discipline, preporučivat će im u molitve svoje i župske potrebe. Napose će puno paziti, da njegove sestre imaju redovitu priliku za ispovijed i punu slobodu savjesti, osobito ako im je on, za nevolju, redoviti ispovjednik. Često će im govoriti, da uvijek, ako hoće, mogu, radi ispovijedi, otići i u drugo mjesto, i u drugu crkvu. Kad se god u župi nađe koji strani svećenik, ponudit će im, da se, ako hoće, na njega obrate za ispovijed ili za kakav savjet. Uvijek će, bez prigovora, dopuštati redovničkim poglavarima, da svoje sestre redovito nadziru, vizitiraju, pozivlju k sebi. Nikada se ne će protiviti, da sestre, naizmjenice, odu na svoje godišnje duhovne vježbe.

O sve ovo, što vrijedi za župnikov odnos prema sestrama, vrijedi, još u mnogo većoj mjeri, za druge ukućane i staniare župskog doma: za svećenike kapelane i komenzale i za župnikovu rodbinu. Ne mogu sestre u župskom stanu imati što gospodara. S njima ima pravo da uređuje samo župnik. Svi drugi valja da se u kući smatraju gostima. Ako imaju šta primijetiti ili ako im što treba od sestara, valja da to uredi preko župnika. Nemaju nad sestrama jurisdikcije. Ne smiju se stavljati u njihove, a ni u kućne stvari. Nije njihovo neposredno uredovati i zapovijedati. A pogotovu nijesu sestre podložnice župnikovim rođacima ni rođakinjama. Tu mora razgraničenje sfera i kompetencija biti potpuno. Ako sestre vode kućanstvo, njihova mora u tom biti i glavna riječ. One moraju i raspolagati novcem. One moraju odlučivati i o »menu«-ju kod stola, i o redu u kući. Ne odgovaraju nikome osim župniku; ne primaju ni od koga drugoga instrukcija, naloga, korek-

tura, opomena. A najmanje moraju i smiju biti dadilje i zabavljačice djeci župnikove braće, sestara, rođaka. Gdje su sestre u kući, tu župnikovi rođaci moraju biti samo stanari i gosti, ne domaćini. Problem je to toliko delikatan, da svaka nejasnost u tom pogledu dovodi u pitanje i samu oportunitost držanja sestara na župi. Gdje se majka i sestra ne mogu s tim pomiriti i gdje hoće, da na svaki način zapovijedaju i odlučuju u kućanstvu, tu je besmisleno držati sestre. A besmisleno ih je držati i uvijek, ako je župnik opkoljen brojnom rodbinom: ako je župska kuća puna lajičke čeljadi. U tom slučaju niti može biti ozbiljna redovničkog i duhovnog života među sestrama, niti će u kući ikada biti mira i harmonije. To onda nije duhovna i crkvena kuća, nego svjetska: kuća mladih dama i mondenih, svjetskih, gospodičića. A pogotovu je apsolutno nemoguće i nedopustivo, da uz sestre u župskoj kući živi odrasla muška lajička čeljad. To je svoje vrste bližnja grješna prilika i s jedne i s druge strane, pa se ne smije ni tolerirati. Svako je drugo rješenje tada bolje nego ono sa župskim sestrama.

Dr. ČEDOMIL ČEKADA

EPILOG TISUCUSTOTOJ GODIŠNJICI CIRILMETODSKE MISIJE

Prošao je značajni jubilej tisućustote godišnjice velike Cirilmetodske misije među Moravljanima i Panoncima (863—1963). Dva učena i sveta brata Ciril i Metod, Grci, iz Makedonije, odazvala su se pozivu kneza Rastislava (862) i već slijedeće godine započela svojim radom kao misionari među slavenkim narodom.

Taj je podhvat, izgleda, (cfr. Slovo XIII, 1963, str. 8) pripreman više vremena u maloazijskom samostanu Olimp. Brojni redovnici, sakupljeni tamo sa svih strana Bizantinskog carstva, imali su u pripremi male grupe svoje subraće, da u danom momentu nastupe kod naroda, kojima će ustrebat i misionara, ponesu veselu vijest (Evangelje) na njihovom, domaćem jeziku. Nema sumnje, da su bili ovi redovnici vodeni najboljim duhom i apostolskim žarom, kao što možemo bez straha ustvrditi, da je pri tom poslu i Bizant imao svoje političke planove. Kolikogod mu se nisu dopadali uspjesi rimskog prodiranja, toliko možda i više, nije Bizant bio ravnodušan na prodor njemačkog ekspanzionizma u području što su ih obitavali Slaveni, poci-